

Policisté pomáhají obětem domácího násilí

31.1.2023 - Dana Čírtková | Policie ČR

Problematické domácí násilí se věnujeme při prevenci

Policisté Krajského ředitelství policie kraje Vysočina v průběhu loňského roku vykázali ze společného obydlí celkem 57 osob, které se dopouštěly různých forem domácího násilí. Možnosti podat si proti vykázání námitky využilo celkem dvě násilné osoby, které byly z obydlí vykázány, avšak ani v jednom z případů nebylo po vyhodnocení zjištěno, že by vykázání bylo neoprávněné, o čemž byly násilné osoby následně dle zákona vyrozuměny.

Co se týče podání návrhu na předběžné opatření, jímž je možno tzv. desetidenní lhůtu „policejního vykázání“ prodloužit, tento návrh byl podán celkem ve 23 případech, kdy dle zjištěných skutečností bylo z tohoto počtu celkem 21 návrhů akceptováno a násilné osobě tak byl nařízen zákaz vstupu do společného obydlí minimálně na dalších 30 dní od vykonatelnosti tohoto opatření. Ve dvou případech byl návrh na předběžné opatření zamítnut.

Na území Krajského ředitelství policie kraje Vysočina policisté v loňském roce zaevidovali celkem 380 incidentů se znaky domácího násilí, kdy z tohoto počtu bylo právě 57 případů vyhodnoceno jako domácí násilí, kdy na základě toho byla násilná osoba vykázána. Z tohoto počtu byly opakovaně vykázány 2 osoby.

„Na rozdíl od roku 2021, kdy policisté na Vysočině vykázali celkem 42 osob, se počet vykázání loni zvýšil o 15 případů. Z celkového počtu 57 vykázanych osob se pouze v jednom případě jednalo o ženu. Nejstarší vykázanou násilnou osobou byl muž ve věku 67 let. V průběhu roku 2022 byla v jednom případě vykázána násilná osoba mladší 18 let,“ doplnil kpt. Ing. Bc. Igor Juřica, vrchní komisař odboru služby pořádkové policie, který zastává v současné době pozici metodika v oblasti domácího násilí.

Institut vykázání je oprávněním policisty, které vede k okamžité ochraně a pomoci ohrožené osobě. Lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného, byť i částečně, s ohroženou osobou, jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat i v její nepřítomnosti.

„S účinností od 1.1.2022 došlo k novele zákona č. 273/2008 Sb. o Policii ČR, která se dotkla také oblasti vykázání, policisté jsou v souladu s touto novelou mj. oprávněni vykázat násilnou osobu i s delším časovým odstupem od počátku šetření incidentu, jsou-li zjištěny nové skutečnosti a dále jsou policisty za ohrožené osoby automaticky označovány děti, které sdílejí společnou domácnost s osobou násilnou a ohroženou, a to bez ohledu na skutečnost, zda je domácí násilí páčáno přímo na nich či nikoliv,“ uvedl kpt. Ing. Bc. Igor Juřica.

Psychické násilí, slovní napadání, fyzické násilí, neustálé kontrolování ohrožené osoby a přítomnost alkoholu nebo drog u osoby agresora. To bývají nejčastější faktory, které se objevují při domácím násilí. Je to chování, které v partnerském soužití nebo v rodině u jedné osoby vyvolává strach z osoby druhé. Přitom jsou tito lidé na sobě většinou citově, sociálně a ekonomicky vzájemně závislí. Domácí násilí může probíhat mezi manželi, dětmi a rodiči, oběti mohou být senioři.

Domácí násilí je velice nebezpečným jevem, neboť často zůstává před zraky veřejnosti i státních

orgánů skryté. Narůstá pozvolna, ohrožená osoba obtížně pozná okamžik, kdy již vztah není bezpečný. Lze se před ním těžko bránit, protože ohrožená osoba s násilníkem sdílí řadu společného, a to včetně obydlí, ze kterého často nemá kam odejít. Má špatný dopad na děti, které jsou násilí přítomné. Tyto pak získávají negativní vzory a považují je za normální. Domácí násilí má zpravidla vzrůstající tendenci. Zpočátku se jedná o útoky proti lidské důstojnosti, jako jsou urážky, vydírání nebo ponižování. Pak následují útoky proti zdraví. Facky, bití nebo škracení. Toto jednání může vyústit až v útoky proti životu.

„Mezi typické znaky domácího násilí patří skutečnost, že probíhá mezi blízkými osobami v soukromí, tedy většinou beze svědků a často jsou u těchto incidentů přítomny i děti. Násilí není jednorázový incident, dlouhodobě se opakuje, jde o násilí, které různými formami pokračuje. Domácí násilí se většinou stupňuje a přechází od jednotlivých útoků v pravidelné násilí, od urážek k fyzickému napadání, až k možnému ohrožení života,“ vysvětluje plk. Mgr. Radek Vochyán, vedoucí odboru služby pořádkové policie.

Oběti domácího násilí bývají většinou ženy, ale není výjimkou, že se obětí může stát také muž. Oběť domácího násilí mnohdy otálí s oznámením útoků. V těchto případech by měli pomoci přátelé a příbuzní oběti a napadání oznámit. Útoky agresora se většinou časem zintenzivňují. Pomoci oběti mohou také sousedé nebo kolegové v práci. Další možností jsou organizace zabývající se řešením těchto případů, např. Intervenční centrum či Bílý kruh bezpečí. Vždy je nejdůležitější, aby oběť nezůstala na problém sama a případ oznámila policistům.

„Chování agresora může začít v zamezování oběti ve styku s přáteli a s rodinou, vulgárními nadávkami a ponižováním, až dospěje k prvním fyzickým útokům, které obvykle začínají fackami či ranami pěstí. Ty ale mohou velmi rychle vystřídat i útoky se zbraní, nejčastěji nožem. Problém je třeba začít řešit včas a nenechat jej přerůst v závažnější zločiny, které v nejkrajnějším případě skončily i smrtí oběti. Je také třeba, aby okolí nebylo k jednání agresora lhostejné. Někdy se bohužel při vyšetřování takových případů setkáváme s netečným postojem svědků - sousedů, známých a někdy i příbuzných, kteří neradi s policií spolupracují a raději před domácím násilím zavírají oči“, dodává kpt. Ing. Bc. Igor Juřica.

Poté co je násilí na oběti oznámeno policistům, většinou cestou linky tísňového volání 158, je na místo okamžitě vyslána nejbližší policejní hlídka. Policisté zabrání útočníkovi v dalším napadání oběti a zajistí pro ni lékařské ošetření. Policisté provedou na místě šetření a zjistí všechny nezbytné skutečnosti, zejména vyhodnotí, zdali chování násilné osoby nese znaky domácího násilí a je v daném případě dána hrozba dalšího útoku proti ohrožené osobě.

V odůvodněných případech, obecně pokud se osoba dopustí závažného jednání, policisté tuto osobu zadrží a umístí do policejní cely. V obou případech by se ale mohl útočník v poměrně krátké době vrátit zpět za oběti. Policisté mají ale velmi účinné oprávnění a to útočníka na deset dní vykázat ze společného obydlí a tím mu okamžitě zamezit přiblížit se k ohrožené osobě, což je pro ni po napadení to nejpodstatnější. Tato doba je optimální na to, aby si oběť zvážila další postup, vyřešila nejdůležitější záležitosti anebo aby kontaktovala a požádala o radu odborníky.

Vykázání trvá po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení. Tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby. Podáním návrhu na vydání předběžného opatření v průběhu vykázání se doba vykázání prodlužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tomto návrhu. Součástí potvrzení o vykázání je mimo jiné vymezení prostoru, na který se vykázání vztahuje. Územní rozsah prostoru, na který se vykázání vztahuje, určí policista podle míry požadavku účinné preventivní ochrany osoby ohrožené útokem.

Vykázaná osoba je povinna opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání,

zdržet se vstupu do tohoto prostoru, zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou a vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které drží. V případech, kdy vykázaná osoba poruší některou z povinností uloženou vykazáním, dopustí se přestupku proti veřejnému pořádku a učiní-li tak opakovaně nebo závažným způsobem, může se dopustit přečinu Maření úředního rozhodnutí a vykazání.

Vykázaná osoba má právo vzít si ze společného obydlí věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady a věci nezbytné pro její podnikání nebo pro výkon povolání; právo lze uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty. Policista poskytne vykázané osobě bez zbytečného odkladu informace o možnostech jejího dalšího ubytování a kontakt na organizace, které poskytují pomoc osobám s násilným chováním. Ohrožená osoba má možnost využít psychologických, sociálních nebo jiných služeb v oblasti pomoci obětem násilí. Kontakty na tyto organizace předají ohrožené osobě policisté, kteří se zabývají konkrétním případem.

Statistický přehled vykazání za rok 2020 až 2022 podle územních odborů:

Havlíčkův Brod

Jihlava

Pelhřimov

Třebíč

Žďár nad Sázavou

Celkem

2020

17

14

9

5

8

53

2021

13

14

9

2

4

42

2022

11

25

9

4

8

57

<https://www.policie.cz/clanek/policiste-pomahaji-obetem-domaciho-nasili-943535.aspx>